

VIÐMERKINGAR

SAMBAND
EIRIKUR LINDENSKOV
EIRIKUR@SOSIALURIN.FO
TLF 341800

Bretska sambandið

Føroyar hava drúgva siðvenju fyri sambandi við Bretland. Hetta samband hevur verið eitt sindur upp og niður seinastu hundrað árin, eitt nú tí bretski trolarafiskiskapurin við Føroyar ikki var væl dæmdur her. Tá tað so langt um leingi eftir tógvið stríð eydnaðist at fáa flutt sjómarkið út, fall hetta sum vera man ikki í góða jørð í Bretlandi. Hetta er nú søga og no hard feelings eru millum partarnar.

Bretska hersetingin undir øðrum heimsbardaga medvirkaði til at styrkja bondini millum Bretland og Føroyar. Stríðsárin gjørdust, hóast sorgarleikir og stór tap av mannalívum, til eitt skeið í Føroya søgu við búskaparligum vøkstri og politiskari menning. Hetta skeið var sterkt medvirkandi til nútímansgerðina av føroyska samfelagnum. Eftir hetta dapra men eisini mennandi skeið hugsaðu føroyingar øðrvísið, hugdu meira frameftir og høvdu nógv meira sjálvsálit og sjálvsvirðing. Hetta var ikki minst takkað verið tí stóru virðing, sum Bretland og bretar sum heild sýndu føroyingum. Okkara lutur í stóru uppgerðini millum demokrati og diktatur lá ikki eftir og hetta viðurkendi Bretland meira enn nakað annað land. Alt hetta hevði týdning fyri tær stóru rembingar og politisku eins væl og samfelagsligu broytingar í Føroyum, sum komu í kjalarvørrinum á øðrum heimsbardaga.

Bretland hevur í nýggjari tíð verið týðandi handilspartur hjá føroyskum vinnulívi. Ungir føroyingar í vaksandi tali søkja sær útbúgving í Bretlandi og sambandið er sum heild lívligt og í støðugum vøkstri. Bretland er sera vældámt ferðamál hjá føroyingum og føroyingar kenna seg vælkomnar í Stóra Bretlandi uttan mun til, um teir vitja í London ella á Hebridunum.

Tað eru allar góðar grundir til at varðveita og styrkja politiska, búskaparliga og mentanarliga sambandið millum Bretland og Føroyar. Tað er at fegnast um, at vit í hesum døgum hava vitjan av tveimum limum í Føroyabólkinum hjá Undirhúsinum í bretska parlamentinum. Tað er eisini at fegnast um, at áhugin fyri landi okkara er so mikið stórur, at bretska parlamentið hevur ein Føroyabólk. Vitjanin eigur at verða nýtt til at styrkja og menna politisku, búskaparligu og mentanarligu bondini millum Bretland og Føroyar. Gestirnir eiga at verða kunnaðir væl og virðliga um viðurskifti okkara í øllum lutum og teir eiga at verða kunnaðir um, øki har okkum kann vera tørvur á bretska politiskum stuðli, eitt nú í okkara treku og truplu viðurskiftum við politiska og búskaparliga og politiska risan ES.

Endamálið við Føroyabólkinum í bretska parlamentinum er at skapa størri vitan um Føroyar í Bretlandi, og at bretar kunnu læra av føroyingum eins og føroyingar kunnu læra av bretum. Gestirnir Alistair Carmichael og Sir John Butterfill eru sannir Føroyavinir og skulu vera hjartaliga vælkomnir her. Vitjan fer ivaleyst at vera báðum þórtum at gagni.

Sosialurin

Sjálvmál Sjúrður!

PÁLL Á REYNATÚGVU

Ongin hevur lættari at skjóta mál í fótbólti, enn verjuleikarin sum bráðliga snarar kumpassini 180 stig og skjýtur í egið net. Tá er jú ongin verja. Ei heldur er trupult at fáa hjálp og rós frá nýfundnu viðleikarunum, sum jú heldur enn fegnir siggja málini rulla inn. Sjálvmálini. Eri ikki málkønur, men havi altíð mett mál okkara at vera størsta mentanarberan í landinum, og tí eisni mett verjuna av tí, sum eina tað størstu avbjóðingina í tjóðskaparstríði

føroyinga. Og týdningurin av hesi málverju og málmenning hevur ongantíð verið størri enn nú, tá alheimurin dettur innar um dynrn hjá stórum og småum hvønn einasta dag. Netupp tí ræður um at halda tørn og verja allar liðir, í okkara í alheimshøpi, lítla og óvarda móðurmáli. Eri tí púra samdur við tveimum av okkara fremstu og ídnastu málrøktarum, sum seinastu dagarnar hava ávarað móti uppskotinum til samtyktar, sum Sjúrður Skaale, vegna Tjóðveldi hevur lagt fram á Løgtingi, viðvíkjandi broyting í stavraðnum. Dugu ikki at siggja tað sum eina meginuppgávu hjá Tjóðveldi at stimbra tí, sum bara ber brá

av at vera hent, lætt og etandi hjá nógvum. Tá leggja vit okkum í kjalarvørrin hjá teimum samríkj-aðu, sum jú altíð fara at vinna tjóðskaparligu tog-toganina, um útgangsstøðið er hentleiki. Tað hevur jú altíð verið lættari, men neyvan rættari, at ogn okkum alt tað sum hini (danir) gera, heldur enn at menna okkara egna, og at verja tað sum ment er. Tá marknaðarføringslógin var framløgd á Løgtingi í fjør, av Bjørt Samuelsen, táverandi landsstýriskvinnu fyri Tjóðveldi, varð ikki orð grett í lógaruppskotinum, um at tilfar til føroyskar brúkarar átti at vera skriva á føroyskum máli. Tíbetur fingi vit,

sum tá sótu í vinnunevndini gjørt manngarð um málið, og fingi greiðan meiriluta fyri eini broyting, sum ásetti at m.a. lýsingartilfar til føroyskar brúkarar skal vera á føroyskum. Veit ikki at Tjóðveldi hevur snarað tjóðskaparligu málkumpassini, ella um tað eru »nýggju« tjóðveldisfólkini, sum ikki eru tilvitaði um kósina og um hvussu týdningarmikið tað er at verja málið, uttan mun til hvussu lítið álopið er. Um vit, sum vilja hava valdið í landinum, sleppa høvuðssetninginum, sum er at verja málið, er skjótt at málmaðurin stendur verjuleysur. Og so eru málini, og sjálvmálini, vís. Við málverjukvøðu.

Stavraðið

JEFFREI HENRIKSEN

Til at kunna leita eftir ávísum orði í orðalista, t.d í orðabók, rættskrivingarorðalista, leitorðalista í yrkisbók, navnalista í telefonbók o.s.fr., er neyðugt at duga stavraðið uttanat, eitt stavrað, sum kann nýtast til allar í okkara samfelag vanligar orðalistar, eisini t.d enska orðabók. Rímiliga er tað gott, at duga fremmenda stavraðið á fremmandamálinum; men fólk flest munnu kortini innantanna leita sambært tí »almenna«

stavraðnum, tey á fyrsta sinni í lívinum lærdu, annaðhvørt tað so rúmar øllum vesturlendskum stavum ella bert teimum til tað fáu, sum nýttir verða í móðurmálinum. Tíverri eru tað ikki øll, ið duga nakað stavrað; og tey duga sostatt ikki rímiliga væl at leita í nøkrum stavraðaðum orðalista, t.d. nøvnum í telefonbókini. Tey, ið bert hava lært tað serføroyska stavraðið (við ongum c, q, w, x) eru eisini illa fyri! Sostatt man vera longest sum best, at skúlabørn alt fyri eitt læra eitt føroyskt-vesturlendskt stavrað. Bókstavirnir verða sjálvandi nevndir á móðurmálinum

(A [ea], Á [oa]/[a], H [há], K [ká], Y [í]) – sjálvljóðini her sum aðrastaðni nevnd sambært tí langa ljóðvirðin-um í móðurmálinum:

A	Á	B	C
D	Ð	E	F
G	H	I	Í
J	K	L	M
N	O	Ó	P
Q	R	S	T
U	Ú	V	W
X	Y	Ý	Z
Æ	Ø		

Hetta føroyska stavraðið ber til at syngja við lagn-um til »Vilt tú, vilt tú ...,«

meðan so hvørt verður peikað barninum á bókstavirnar. – Danska á og íslenska “thorn” verða eftir tørv sett aftast í raðnum. Vanliga eigur í rættskriving at verða undirskilt, at tað bert er neyðugt at tilskila »seinna (æ, y, ý).« Verður einki tilskilað í møguligum ivamálum, er tað rímiliga tað nógv vanligara »fyrra (a, i, í)« á líkan hátt, sum tað vanliga bert er neyðugt at skila til, nær tað er við »stórum« - annars er undirskilt, at tað man vera við »lítlum.« Í lesing ger tað ongan lesimun, bert merkingar-mun, um vit nýta »fyrra« ella »seinna.«

Innsent tilfar Av tí at vit fáa rættuliga nógv innsent tilfar sendandi – meira enn vit fáa í blaðið – hevur blaðleiðslan verið noydd at gjørt nakrar avmarkingar.	Enn sum áður skal fult navn skal vera undir øllum innsendum greinum – annars verða tær ikki prentaðar. Harnæst tilskila vit okkum rætt til at ikki at taka við tilfar, sum eisini er sent øðrum bløðum ella hevur verið prentað aðrastaðni.	Drúgvar greinar – greinar sum eru longri enn áleið 5.500 tekn, verða raðfestar lægri, og koma bert í blaðið, um pláss er fyri teimum. Tað er ein fyrimunur um vit fáa tilfarið umvegis teldupost ella á diskli.
---	---	---

Sosialurin

Sosialurin
Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
jan@sosialurin.fo
Blaðstjóri: Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Marknaðarleiðari: Gudny
Langgaard gudny@sosialurin.fo
Finnbjörg Nattestad finnbjorg@sosialurin.fo
Høgni Thomsen hogni@sosialurin.fo
Elin Vatnhamar Olsen evo@sosialurin.fo

Blaðfólk:
Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo
Vilmund Jacobsen vilmund@sosialurin.fo
Eilen Anthoniussen eilen@sosialurin.fo
Magnus Gunnarsson maggi@sosialurin.fo
Rigmor Dam rigmor@sosialurin.fo
Leo Poulsen leo@sosialurin.fo
Eyðun Klakstein eydun@sosialurin.fo
Árni Joensen arni@sosialurin.fo
Anna V. Ellingsgaard anna@sosialurin.fo
Rógvi Nybo rogv@sosialurin.fo
Eiríkur í Jákupsstovu ejj@sosialurin.fo
Ítróttur:
Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo
Myndamenn:
Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo
Jens Kristian Vang jensk@sosialurin.fo

Kykmyndir:
Alvin Elleby Andersen alvin@ras2.fo
Sosialurin í Norðoyggjum:
Nólsoyar Pálsgrøta 1, 700 Klaksvík
tel. 458686 fax 458687
e-post: klaksvik@sosialurin.fo
Sosialurin í Suðuroy:
tel. 375364 fax 375464
tel. 228814
e-post: aki@sosialurin.fo
e-post: dagfinn@sosialurin.fo
!!! Haldarar
sum ikki hava fingið blaðið, kunnu ringja til 341818 frá kl. 8.00-20.00 og boða frá

Uppseting/prent:
Uppseting: Sosialurin
Prent: Prentmiðstöðin
Útgevandi:
Sp/rf Sosialurin
Avgreiðsla:
Mán.-frí. 8-16
Tórsgøta 1, 100 Tórshavn
Tel. 341800, Fax 341801
Postadressa:
Postboks 76, 110 Tórshavn
E-mail:
post@sosialurin.fo
lysing@sosialurin.fo
lysingartorg@sosialurin.fo
varp@sosialurin.fo

Blaðið verður prentað mánadag-fríggjadag klokkan 13³⁰

Lýsingar
Freistir: **Tekstlýsingar** **Størri lýsingar** **Lýsingartorgið** **Heilsanir**
Mánadagsblaðið Mán.kl. 10 Frí. kl. 15 Frí. kl. 12 Frí. kl. 12
Týsdagsblaðið Týs. kl. 10 Mán.kl. 15 Mán.kl. 12 Mán.kl. 12
Mikudagsblaðið Mik. kl. 10 Týs. kl. 15 Týs. kl. 12 Týs. kl. 12
Hósdagsblaðið Hós. kl. 10 Mik. kl. 15 Mik. kl. 12 Mik. kl. 12
Fríggjadagsblaðið Frí. kl. 09 Hós. kl. 15 Hós. kl. 12 Hós. kl. 12
Størri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettu freistir.
Framhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.
Stødd:
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39 mm og rúmið millum teigarnar er 4 mm.

Innsent tilfar Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðslan ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.
--